

Jakelussa mainitut

Tiedote

03.03.2016

TEM/429/03.01.01/2016

HANKINTALAIN KOKONAISUUDISTUS - SIIRTYMÄVAIHEEN TOIMENPITEET JA JÄRJESTELYT

1 Hankintadirektiivit

Euroopan parlamentin ja neuvoston julkisia hankintoja ja käyttöoikeussopimuksia koskevat direktiivit (2014/23–25/EU) annettiin 26.2.2014. Direktiivien tavoitteena on muun muassa hankintasääntelyn yksinkertaistaminen sekä pienten ja keskisuurten yritysten aseman parantaminen hankintamenettelyissä. Jäsenvaltioiden on saatettava direktiivien määräykset osaksi kansallista lainsäädäntöä 18.4.2016 mennessä.

Julkisista hankinnoista annettua direktiiviä (2014/24/EU, jäljempänä *hankintadirektiivi*) sovelletaan julkisyhteisöjen ja muiden hankintayksiköiksi direktiivin 2 artiklassa määriteltyjen yksiköiden hankintoihin, jotka ylittävät direktiivissä asetetut kynnysarvot. Vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista annetun direktiivin (2014/25/EU, jäljempänä *erityisalojen hankintadirektiivi*) määräyksiä sovelletaan näitä toimintoja harjoittavien yksiköiden kynnysarvot ylittäviin hankintoihin. Julkisista käyttöoikeussopimuksista annettua direktiiviä (2014/23/EU, jäljempänä *käyttöoikeussopimusdirektiivi*) sovelletaan hankintayksiköiden kynnysarvot ylittäviin vastikkeellisiin sopimuksiin, jolla siirretään rakennusurakan toteuttaminen tai palvelujen tarjoaminen ja hallinnointi yhdelle tai useammalle yhteisölle siten, että siirtämisen vastikkeena on rakennettavan kohteen tai palvelun käyttöoikeus tai oikeus ja maksu yhdessä.

Hankintadirektiivin kynnysarvot ovat tavara- ja palveluhankinnoissa sekä suunnittelukilpailuissa 135 000 € (valtion keskushallintoviranomaiset) ja 209 000 € (muut hankintayksiköt) ja rakennusurakoissa 5 225 000 €. Erityisalojen hankintadirektiivin kynnysarvot ovat tavara- ja palveluhankinnoissa sekä suunnittelukilpailuissa 418 000 € ja rakennusurakoissa 5 225 000 €. Käyttöoikeussopimusdirektiivin kynnysarvot ovat sekä palvelujen että käyttöoikeusurakoiden osalta 5 225 000 €. Sosiaali- ja terveyspalveluhankintojen ja eräiden muiden hankintadirektiiveissä mainittujen erityisten palvelujen kynnysarvo on 750 000 € ja erityisalojen osalta 1 000 000 €. Kynnysarvot muuttuivat 1.1.2016 alkaen.

2 Hankintadirektiivien kansallinen voimaansaattaminen

Työ- ja elinkeinoministeriö on viimeistelemässä hankintadirektiivit voimaansaattavan hankintalainsäädännön kokonaisuudistuksen hallituksen esitystä. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle viimeistään kesäkuussa 2016. Tavoitteena on, että uusi hankintalainsäädäntö olisi voimassa mahdollisimman pian loppuvuodesta 2016.

3 Siirtymäkauden järjestelyt EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa (18.4.2016 alkaen uuden hankintalainsäädännön voimaantuloon asti)

Euroopan unionin oikeuteen sisältyvä välittömän oikeusvaikutuksen periaate antaa mahdollisuuden vedota tuomioistuimissa unionin lainsäädäntöön kuten direktiiviin, vaikka vastaavaa kansallista säädöstä ei olisi annettu (mm. unionin tuomioistuimen ratkaisu asiassa 41/74, Van Duyn). Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä on unionin tuomioistuimen ratkaisukäytännön mukaan välitön oikeusvaikutus, kun sen säännökset ovat ehdottomia sekä riittävän selkeitä ja tarkkoja. Lisäksi soveltamisen edellytyksenä on, että jäsenvaltio ei ole saattanut direktiiviä osaksi kansallista lainsäädäntöä sille asetetussa määräajassa.

Unionin tuomioistuimen asiassa 103/88 antaman ratkaisun mukaan silloin kun välittömän oikeusvaikutuksen edellä mainitut edellytykset täyttyvät, julkishallinnolla kokonaisuudessaan, kunnat ja muut hajautetut julkisyhteisöt ja elimet mukaan lukien, on velvollisuus soveltaa direktiivin säännöksiä.

Hankintadirektiivit (2014/23–25/EU) eivät ole osana kansallista hankintalainsäädäntöä 18.4.2016. Edellä selostetusta välittömän oikeusvaikutuksen periaatteesta johtuen voimassa olevan hankintalainsäädännön (348/2007, 349/2007, 698/2011) mukaisia hankintayksiköitä kehoitetaan ottamaan huomioon uusien hankintadirektiivien ehdottomat, selkeät ja tarkat määräykset. Ellei se johda ristiriitaan tällaisten määräysten kanssa, hankintayksiköiden on sovellettava myös voimassa olevaa julkisista hankinnoista annettua lakia, erityisalojen hankintalakia ja sähköisestä huutokaupasta ja dynaamisesta hankintajärjestelmästä annettua lakia sekä näiden lakien nojalla annettuja säädöksiä.

Uusien hankintadirektiivien säännösten laajuuden vuoksi työ- ja elinkeinoministeriö antaa tässä tiedotteessa ohjeellisen listan niistä hankintadirektiivien 2014/23–25/EU määräyksistä, jotka ovat siten ehdottomat, selkeät ja tarkat, että ne ovat ministeriön näkemyksen mukaan välittömän oikeusvaikutuksen piirissä. Lista ei ole direktiivien tai lain soveltajia sitova.

Direktiivin ehdottomia sekä riittävän selkeitä ja tarkkoja säännöksiä sovelletaan hankintamenettelyihin, jotka on aloitettu 18.4.2016 tai sen jälkeen. Hankintamenettely alkaa lähtökohtaisesti hankintailmoituksen julkaisemisella. Sopimusmuutoksia koskevia hankintadirektiivien määräyksiä on sovellettava 18.4. alkaen tehtyihin sopimusmuutoksiin, vaikka sopimukseen johtanut hankintamenettely olisi aloitettu ennen 18.4.

Edellä esitetty tarkoittaa muun muassa sitä, että tarjoaja voisi vedota tuomioistuimissa hankintadirektiivin 2014/24/EU 58 artiklan 3 kohtaan, jonka mukaan talouden toimijoilta vaadittava vuotuinen vähimmäisliikevaihto saa asianmukaisesti perusteltuja tapauksia lukuun ottamatta olla enintään kaksi kertaa hankintasopimuksen ennakoitun arvon suuruinen. Samoin tarjoaja voisi vedota direktiivin 53 artiklan 1 kohtaan, jonka mukaan hankintaviranomaisten on asetettava sähköisessä muodossa hankinta-asiakirjat ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saataville siitä päivästä, jona ilmoitus on julkaistu.

4 Ohjeellinen lista hankintadirektiivien välittömän oikeusvaikutuksen piirissä olevista määräyksistä

HUOM! Välittömän oikeusvaikutuksen piirissä ovat vain ne määräykset listatuista lainkohdista, joissa on asetettu ehdoton velvoite hankintayksikölle tai hankintaviranomaiselle tai vastaava oikeus tarjoajalle tai ehdokkaalle.
Arvioinnissa on otettava huomioon listattujen säännösten ohella myös kunkin

direktiivin soveltamisalaa koskevat säännöt, sillä ne määrittävät listattujen velvoitteiden laajuuden.

Hankintadirektiivi 2014/24/EU

- 2 artikla, määritelmät
- 5 artikla, hankintojen ennakoidun arvon laskentamenetelmät
- 18 artikla, hankintaperiaatteet
- 19 artikla, talouden toimijat
- 21 artikla, luottamuksellisuus
- 23 artikla, nimikkeistöt
- 25 artikla, GPA-sopimukseen ja muihin kansainvälisiin sopimuksiin liittyvät ehdot
- 26 artikla, menettelyjen valinta
- 27 artikla, avoin menettely
- 28 artikla, rajoitettu menettely
- 29 artikla, tarjousperusteinen neuvottelumenettely
- 30 artikla, kilpailullinen neuvottelumenettely
- 33 artikla, puitejärjestelyt
- 34 artikla, dynaamiset hankintajärjestelmät
- 35 artikla, sähköiset huutokaupat
- 36 artikla, sähköiset luettelot
- 42 artikla, tekniset eritelmät
- 43 artikla, merkit
- 45 artikla, vaihtoehdot
- 46 artikla, hankintasopimuksen jakaminen osiin
- 47 artikla, määräaikojen asettaminen
- 48 artikla, ennakoilmoitukset
- 49 artikla, hankintailmoitukset
- 50 artikla, jälki-ilmoitukset
- 51 artikla, ilmoitusten muoto ja julkaisemistapa
- 52 artikla, julkaiseminen kansallisella tasolla
- 53 artikla, hankinta-asiakirjojen saatavuus sähköisessä muodossa
- 54 artikla, ehdokkaille osoitetut pyynnöt
- 55 artikla, ehdokkaille ja tarjoajille tiedottaminen
- 56 artikla, yleiset periaatteet
- 57 artikla, poissulkemisperusteet
- 58 artikla, valintaperusteet
- 59 artikla, yhteinen eurooppalainen hankinta-asiakirja
- 60 artikla, todistuskeinot
- 61 artikla, sähköinen todistushakemisto (e-Certis)
- 62 artikla, laadunvarmistusstandardit ja ympäristöasioiden hallintaa koskevat standardit
- 63 artikla, muiden yksiköiden voimavarojen hyväksi käyttäminen
- 65 artikla, ehdokkaiden määrän vähentäminen
- 66 artikla, tarjousten ja ratkaisujen määrän vähentäminen
- 67 artikla, hankintasopimusten tekoperusteet
- 68 artikla, elinkaarikustannukset
- 69 artikla, poikkeuksellisen alhaiset tarjoukset
- 71 artikla, alihankinta
- 72 artikla, sopimusten muuttaminen niiden voimassaoloaikana
- 75 artikla, ilmoitusten julkaiseminen
- 79 artikla, ilmoitukset
- 80 artikla, suunnittelukilpailujen järjestämistä ja osallistujien valintaa koskevat säännöt
- 81 artikla, valintalautakunnan kokoonpano
- 82 artikla, valintalautakunnan päätökset
- 83 artikla, täytäntöönpano (6. kohta)
- 84 artikla, erilliset kertomukset menettelyistä hankintasopimusten tekemisessä

Erityisalojen hankintadirektiivi 2014/25/EU

- 2 artikla, määritelmät
- 16 artikla, hankintojen ennakoidun arvon laskentamenetelmät
- 36 artikla, hankintaperiaatteet
- 39 artikla, luottamuksellisuus
- 41 artikla, nimikkeistöt
- 43 artikla, GPA-sopimukseen ja muihin kansainvälisiin sopimuksiin liittyvät ehdot
- 44 artikla, menettelyjen valinta
- 45 artikla, avoin menettely
- 46 artikla, rajoitettu menettely
- 47 artikla, neuvottelumenettely, jota edeltää tarjouskilpailukutsu
- 48 artikla, kilpailullinen neuvottelumenettely
- 50 artikla, neuvottelumenettely ilman edeltävää tarjouskilpailukutsua
- 51 artikla, puitejärjestelyt
- 52 artikla, dynaamiset hankintajärjestelmät
- 53 artikla, sähköiset huutokaupat
- 54 artikla, sähköiset luettelot
- 60 artikla, tekniset eritelmiä
- 61 artikla, merkit
- 63 artikla, teknisten eritelmien ilmoittaminen
- 64 artikla, vaihtoehdot
- 66 artikla, määräaikojen asettaminen
- 67 artikla, ohjeelliset kausi-ilmoitukset
- 69 artikla, hankintailmoitukset
- 70 artikla, jälki-ilmoitukset
- 71 artikla, ilmoitusten muoto ja julkaisemistapa
- 72 artikla, julkaiseminen kansallisella tasolla
- 73 artikla, hankinta-asiakirjojen saatavuus sähköisessä muodossa
- 74 artikla, ehdokkaille osoitetut pyynnöt
- 75 artikla, kelpuuttamista hakeneille, ehdokkaille ja tarjoajille tiedottaminen
- 76 artikla, yleiset periaatteet
- 78 artikla, laadulliset valintaperusteet
- 79 artikla, muiden yksiköiden voimavarojen hyväksi käyttäminen
- 80 artikla, direktiivissä 2014/24/EU säädettyjen poissulkemis- ja valintaperusteiden soveltaminen
- 82 artikla, hankintasopimuksen tekoperusteet
- 83 artikla, elinkaarikustannukset
- 84 artikla, poikkeuksellisen alhaiset tarjoukset
- 85 artikla, kolmansista maista peräisin olevia tuotteita sisältävät tarjoukset
- 88 artikla, alihankinta
- 89 artikla, hankintasopimusten muuttaminen niiden voimassaoloaikana
- 92 artikla, ilmoitusten julkaiseminen
- 96 artikla, ilmoitukset
- 97 artikla, suunnittelukilpailujen järjestämistä, osallistujien valintaa ja valintalautakuntaa koskevat säännöt
- 98 artikla, valintalautakunnan päätökset
- 99 artikla, täytäntöönpano (6. kohta)
- 100 artikla, erilliset kertomukset menettelyistä hankintasopimusten tekemisessä

Käyttöoikeussopimusdirektiivi 2014/23/EU

- 3 artikla, yhdenvertaisen kohtelun, syrjimättömyyden ja avoimuuden periaate
- 5 artikla, määritelmät
- 8 artikla, kynnysarvo ja käyttöoikeussopimusten ennakoidun arvon laskentamenetelmät
- 18 artikla, käyttöoikeussopimusten kesto

- 19 artikla, sosiaalipalvelut ja muut erityispalvelut
- 26 artikla, talouden toimijat
- 27 artikla, nimikkeistöt
- 28 artikla, luottamuksellisuus
- 30 artikla, yleiset periaatteet
- 31 artikla, käyttöoikeussopimuksia koskevat ilmoitukset
- 32 artikla, käyttöoikeussopimuksia koskevat jälki-ilmoitukset
- 33 artikla, ilmoitusten muoto ja julkaisemistapa
- 34 artikla, käyttöoikeussopimukseen liittyvien asiakirjojen saatavuus sähköisessä muodossa
- 36 artikla, tekniset ja toiminnalliset vaatimukset
- 37 artikla, menettelytakeet
- 38 artikla, ehdokkaiden valinta ja laadullinen arviointi
- 39 artikla, käyttöoikeussopimusta koskevien hakemusten ja tarjousten vastaanottamisen määräajat
- 40 artikla, tiedottaminen ehdokkaille ja tarjoajille
- 41 artikla, käyttöoikeussopimuksen tekoperusteet
- 42 artikla, alihankinnat
- 43 artikla, sopimusten muuttaminen niiden voimassaoloaikana
- 46 artikla, muutokset direktiiviin 89/665/ETY
- 47 artikla, muutokset direktiiviin 92/13/ETY

5 Julkisten hankintojen ilmoittamisjärjestelmän uudistaminen

Työ- ja elinkeinoministeriön johdolla julkisten hankintojen keskitetty ilmoittamiskanava HILMA (www.hankintailmoitukset.fi) uudistetaan vastaamaan uusien hankintadirektiivien määräyksiä. Muun muassa välitöntä oikeusvaikutusta koskevan periaatteen johdosta uusien hankintadirektiivien kanssa yhdenmukainen ilmoittamisjärjestelmä otetaan käyttöön 18.4.2016 eli jo ennen kansallisen hankintalainsäädännön uudistuksen voimaantuloa.

Euroopan komissiolta saatujen tietojen perusteella komissio tarjoaa 18.4.2016 mennessä yleisesti saataville verkkosivuston, jonka avulla ehdokkaat ja tarjoajat voivat hankintadirektiivin 59 artiklan mukaisesti vakuuttaa, että artiklassa tarkoitetut ehdot täyttyvät.

Osastopäällikkö

Pekka Timonen

Vanhempi hallitussihteeri

Markus Ukkola

TIEDOKSI

Erityisavustaja Halttunen / työ- ja elinkeinoministeriö

Erityisavustaja Väänänen / työ- ja elinkeinoministeriö

Kirjaamo / työ- ja elinkeinoministeriö